

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 16

TEXT 1

1. nádraží	6. družstva
2. varhany	7. nehty
3. poupata	8. ústa
4. hřiště	9. silnice
5. sloupy	10. kleště

TEXT 2

Podstatná jména pomnožná mají pouze tvary množného čísla a označují jimi jak jednu věc, tak více věcí, např. *jedny housle hrály krásně* × *dvoje housle hrály krásně*; *jedny dveře se otevřely* × *dvoje dveře se otevřely*.

(CZVV)

max. 3 body

16 Najděte v TEXTU 1 tři podstatná jména pomnožná a napište jejich čísla.

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakékoli číslice či jakéhokoli slova, které nevyhovují zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Blížily se podzimní prázdniny a prarodiče přemýšleli, kam by se svými dvěma vnuky mohli vyrazit. Jelikož dědeček vždy obdivoval významné pamětnosti, napadlo ho, že se ubytují v jednom z neznámějších českých měst a budou podnikat výlety po okolních zámcích. Babička sice namítala, že dnešní děti nebudou navštěvovat starobylé památky, děda ale tvrdil, že každý by měl znát historii své země. Po chvíli babičku přesvědčil.

Děti sprvu nadšením příliš neoplývaly, po návštěvě prvního zámku své mínění ale změnila a stěžovat si přestaly. Velmi je totiž zaujal výklad o klíčových bitvách a dalších dějinných událostech, které ovlivnily život šlechticů i jejich poddaných. Při procházce zámeckým parkem se oba kluci nemohli vynadávat na pávy, kteří se před nimi pyšně naparovali a předváděli sytě barevné ocasy. Prodloužený víkend se skutečně vyvedl.

(CZVV)

max. 4 body

17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou v textu zapsána s pravopisnou chybou.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–23

(1) Události dnešního dne mě utvrdily v mém rozhodnutí. Musím stůj co stůj zjistit, zda se ve vesničce opravdu skrývá netvor. Emma, Bronwyn a Enoch se rozhodli mě na této tajné výpravě doprovodit. Millard, jehož neviditelnost by se nám hodila, s naším plánem ale nechtěl mít nic **společného**. Dokonce jsme ho museli podplatit, aby nás nepráskl ředitelce Peregrinové.

Po večeři jsme se s Emmou sešli u schodiště v posledním patře sirotčince. Po žebříku jsme vylezli na půdu a odtud jsme se větrací šachtou dostali na střechu. Tam už na nás čekali Enoch s Bronwyn. Právě jsem se jich chystal zeptat, jak se dostaneme **na zem**, **vtom** jsem ale spatřil Olivu, jak se vznášá podél střechy. Okolo pasu měla omotaný provaz. Zvědavě jsem se naklonil přes střechu, abych zjistil, k čemu je přivázaná. Uviděl jsem Fionu, jak s provazem v ruce sedí v okně svého pokoje. Velice mě potěšilo, že máme dva komplice.

„Běž první, Jacobe,“ řekl mi Enoch.

Nervózně jsem couval od okraje střechy: „Součástí **plánu** nebylo, že si zlomím nohy.“

„Nezlomíš! Chytni se Olivu a skoč,“ přikázala mi Emma, „je to legrace, uvidíš. Děkala jsem to už mockrát.“

(2) Dobrá, budu jí věřit. Zamířil jsem k Olivě, ona natáhla ruce, objala mě a já jsem se zavřenýma očima vykročil do prázdna. Za okamžik jsem pod nohama ucítil **zem**. Oliva mě pustila a řítla se zpět na střechu s *Júúúúú!* na rtech. Ostatní na ni zasyčeli, ať je zticha. Pak ji jeden po druhém objali a ona je **snesla** dolů. Když jsme byli všichni pohromadě, opatrně jsme se začali plížit k temnému lesu. Fiona s Olivou nám z okna mávaly. Štěstí nám zatím stále přálo. Když se stihneme vrátit před večerkou, Peregrinová nic nezjistí.

(R. Riggs, Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti, upraveno)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
18.1 Členové tajné výpravy věděli, kde má netvor z vesničky svůj úkryt.	☐	☒
18.2 Emma jako jediná ze všech dětí byla na podobné tajné výpravě už několikrát.	☐	☒
18.3 Členové tajné výpravy opustili budovu sirotčince v čase mezi večeří a večerkou.	☒	☐
18.4 Seskok ze střechy domu všichni členové tajné výpravy přežili jen díky své schopnosti létat.	☐	☒

1 bod

19 Které z následujících tvrzení o dvou větných členech podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) V textu jsou podtrženy dva předměty.
- B) V textu jsou podtržena dvě příslovečná určení místa.
- C) V první části textu je podtrženo příslovečné určení místa, v druhé části textu je podtržen předmět.
- D) V první části textu je podtržen předmět, v druhé části textu je podtrženo příslovečné určení místa.

1 bod

20 Které z následujících tvrzení neodpovídá výchozímu textu?

(Všechny postavy označené ve výchozím textu vlastním jménem jsou lidé.)

- A) Enoch byl na střeše dřív než Emma.
- B) O tajné výpravě vědělo celkem šest osob.
- C) K temnému lesu se plížily celkem čtyři osoby.
- D) Jacob se dostal ze střechy na zem dřív než Bronwyn.

1 bod

21 Které z následujících slov obsahuje předponu?

- A) skoč
- B) stále
- C) střechy
- D) schodiště

1 bod

22 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje příslovce?

☒ A) řítila se zpět na střechu	předložky
okolo domu	příslovce
šel okolo.
☐ B) nervózně jsem couval od okraje	kolem domu	běželi jsme kolem.
☒ C) <u>okolo pasu</u> měla omotaný provaz	během letu	najdete nás vedle.
☒ D) odtud jsme se větrací šachtou dostali	vedle stolu	

max. 2 body

23 Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov, zda tato slova lze v kontextu výchozího textu považovat za synonyma (A), nebo ne (N).

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

		A	N
23.1 společného – hromadného	ne	☐	☒
23.2 vtom – najednou	'ano	☒	☐
23.3 plánu – mapy	ne	☐	☒
23.4 snesla – vydržela	ne	☐	☒

1 bod

24 Které z následujících souvětí je zapsáno pravopisně správně?

- A) Zastaví se u mě Zdeněk, protože potřebuje něco probrat soukromě.
- B) Zastaví se u mě Zdeněk, protože potřebuje něco probrat soukromně.
- C) Zastaví se u mně Zdeněk, protože potřebuje něco probrat soukromě.
- D) Zastaví se u mně Zdeněk, protože potřebuje něco probrat soukromně.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

(1) Sen stát se aspoň na chvíli vikingem si bez obav můžete splnit na jihu Švédska poblíž města Malmö. Na břehu moře zde stojí přesná kopie vikingské vesnice. Skupina nadšenců tu před pár lety vybudovala obytná i hospodářská stavení ze dřeva, kamenů a hlíny. Někteří z nich zde dokonce žijí trvale a provozují stejná řemesla jako jejich dávní předci, drsní severští válečníci. Když se totiž vikingové zrovna neplavili po moři a nepodnikali loupeživé výpravy, živil se jako farmáři, rybáři, tesaři či kováři.

(2) V novodobé vikingské vesnici nejsou k dispozici žádné moderní přístroje, používají se zde pouze napodobeniny tehdejších nástrojů. Například místní kovář Lukasz Szczepanski má ve svém dřevěném domku prostou dílnu, kterou tvoří jen malá železná kovadlina na dřevěném špalku a ohniště z jílu a kamenů. *****

Ve vesnici jsou vítáni návštěvníci ze všech zemí. Každoročně sem přijíždějí například jedni čeští manželé. Vyrábějí zde předměty z kůže, zejména boty, a jejich výrobky jsou ve vikingském světě velmi ceněné. I vy si můžete třeba o letních prázdninách vyzkoušet drsný život vikingů. Nejen že zažijete dobrodružství, ale také se naučíte něco nového.

(Týdeník Rozhlas 49/2016, upraveno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
25.1 Novodobá vikingská vesnice leží u moře, které omývá břehy jižního Švédska.	☒	☐
25.2 Jedni čeští manželé vyvážejí ze své vlasti kožené výrobky, které prodávají v novodobé vikingské vesnici.	☐	☒
25.3 Novodobou vikingskou vesnici může navštívit člověk z kterékoli země, výhradně však během letních prázdnin.	☐	☒
25.4 Lidé trvale žijící v novodobé vikingské vesnici se v přestrojení za drsné válečníky pravidelně vydávají na loupeživé výpravy.	☐	☒

1 bod

26 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) Díky těmto technickým vymoženostem už jeho práce není tak namáhavá jako tenkrát.
- B) Díky těmto technickým vymoženostem už jejich práce není tak namáhavá jako tenkrát.
- C) Navzdory tomuto skromnému vybavení však jeho zručné ruce dovedou vyrobit vše potřebné.
- D) Navzdory tomuto skromnému vybavení však jejich zručné ruce dovedou vyrobit vše potřebné.

max. 3 body

27 Vypište z první části výchozího textu tři podstatná jména rodu ženského, která jsou v textu užitá v 2. pádě.

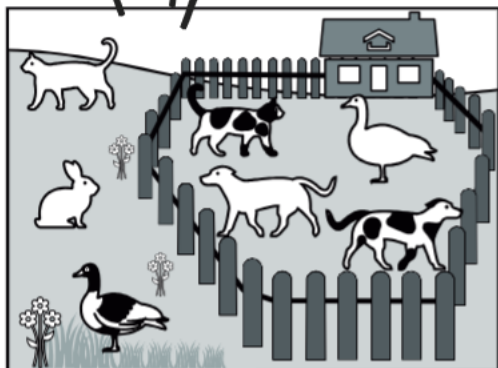
Název *Malmö* neposuzujte, není správným řešením.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

28 Přiřadte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

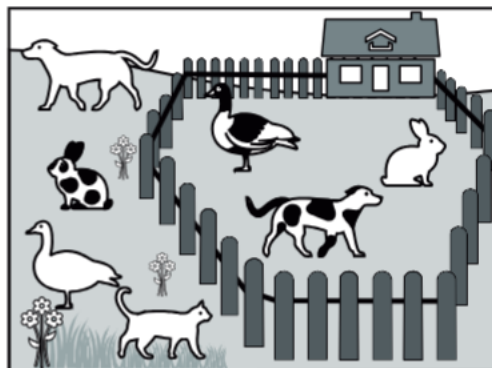
(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

28.1 p q r s t u v w x y z

D

28.2 a b c d e f

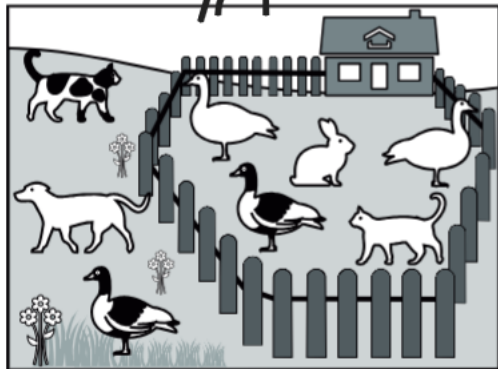

A

Vysvětlivky:

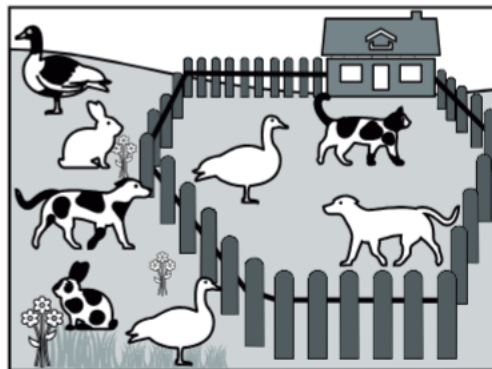
- Na louce jsou dva strakatí býložravci
- jeden čtyřnohý;
 - jeden dvounohý.

28.3 a b c d e f

F

28.4 a b c d e f

E

- A) Počet všech dvounohých živočichů je sudý. V ohradě je méně masožravců než na louce. Na louce je bílých živočichů víc než strakatých.
- B) Počet všech masožravců je lichý. Na louce je maximálně jeden dvounohý živočich. V ohradě je stejný počet bílých živočichů jako na louce.
- C) Počet všech čtyřnohých živočichů je lichý. Na louce je víc býložravců než v ohradě. V ohradě je strakatých živočichů méně než bílých.
- D) Počet všech bílých živočichů je sudý. Na louce je méně masožravců než v ohradě. V ohradě je stejný počet dvounohých živočichů jako na louce.
- E) Počet všech býložravců je lichý. V ohradě je maximálně jeden dvounohý živočich. Na louce není stejný počet bílých živočichů jako v ohradě.
- F) Počet všech strakatých živočichů je lichý. Na louce je víc masožravců než v ohradě. V ohradě není stejný počet dvounohých živočichů jako na louce.

Vysvětlivky:

Na louce jsou dva strakatí býložravci:

- jeden čtyřnohý;
- jeden dvounohý.

V ohradě jsou dva bílí čtyřnozí masožravci.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

Najdi a urči v daných větách přívlastky.

Vzor: V televizi **dávali můj oblíbený film**.

můj oblíbený film – Pks postupně rozvíjející

1) Nachystej nástěnnou mapu **Asie a Evropy**. pkn = několikanásobný

2) Viděl jsem neuvěřitelně **krásný západ slunce**.

3) Kouzlo **vánočních i velikonočních svátků** si vychutnají nejvíce děti.

4) Pozorovali jsme hnízdiště **orlů a kormoránů**.

5) Použil jsem **starou nepotřebnou pneumatiku**.

6) Nikdy se nenechám vykolejit **neočekávanou a trapnou situací!**

1) Podtrhni (vypiš) spojení, v nichž jsou postupně rozvíjející přívlastky.

malebné jižní Čechy, potrhaná zimní bunda, dobré kynuté knedlíky, zelená a modrá látka,

nové vojenské letadlo, rozbitý šicí stroj, jedinečný a dokonalý nástroj,

dotěrný a neodbytný člověk, hudební a výtvarná výchova, jarní a podzimní rovnodennost, dlouhý zimní den,

moje i tvoje názory, zdravá pohanková kaše, usušené léčivé byliny, nejrychlejší autobusové spojení do Prahy,

nové sjezdové lyže, rychlý a spolehlivý vůz

několikanásobný přívlastek = červené a žluté tulipány

postupně rozvíjející přívlastek = nové červené tulipány

PŘÍVLASTEK POSTUPNĚ ROZVÍJEJÍCÍ

Pořadí částí postupně rozvíjejícího přívlastku nelze měnit:

světová druhá válka
vycházková moje hůl

Jednotlivé části neoddělujeme čárkou.

druhá světová válka
moje vycházková hůl
tvůj nejlepší kamarád
nejznámější český film

Zároveň mezi ně nelze vložit souřadící spojku (např. a):

moje a vycházková hůl.

ÚKOL 1

N

PR

Podtrhněte přívlastky, rozlište přívlastky několikanásobné a postupně rozvíjející.

Na záhonech kvetly červené, žluté a růžové růže. (N)

Vodní plochy umožňují levnou lodní dopravu. (PR)

Moucha má hlavu s velkýma složenýma očima. (PR)

První nejlepší žák z naší třídy dostal pochvalu. (PR)

V knihovně jsem si půjčil německé, anglické a ruské knihy. (N)

Počítače řeší složitě početní operace. (PR)

V zátokách různých světových moří žijí drobní živočichové. (PR)

Mateřské mléko je pro dítě nejvhodnější a nejzdravější potravou. (N)

Přívlastek volný a těsný

Přívlastek už byste měli umět bez váhání poznat ve větě, stejně tak určit, zda je shodný nebo neshodný. Dnes se podíváme na další možné typy přívlastku – volný a těsný. Pomůže nám to při psaní čárek ve větě jednoduché. (Teorii si opiš nebo vytiskni a vlep do sešitu.)

Přívlastek volný

- bohatě rozvitý přívlastek, jehož základem je přídavné jméno, můžeme jej z věty vypustit, aniž by se změnil její smysl. **Je oddělen z obou stran čárkami.**

Příklad

Tato kniha, **vydaná poprvé před dvaceti lety**, patří k nejčtenějším knihám i dnes.

Noviny, **dobávané i do našich schránek**, se tisknou během noci.

Přívlastek těsný

- bohatě rozvitý přívlastek, jehož základem je přídavné jméno, nemůžeme ho z věty vypustit, protože by se její smysl změnil. **Neoddělujeme jej čárkami.**

Příklad

Všechny děti **navštěvující výtvarný kroužek** se v deset hodin dostaví do sborovny.

(= Musí ve větě být, jinak přijdou do ředitelny všechny děti, v případě Socháňky cca 900 dětí!)

Studenti **dosahující vynikajících výsledků** bývají na naší škole odměněni.

(Když to z věty vypustíme, znamenalo by to, že bývají odměňováni všichni, i ti se slabým prospěchem.)

ÚKOL:

1. Potrhni (vypiš) přívlastky volné a těsné a doplň čárky tam, kam patří. Napiš, o jaký přívlastek se jedná.

Letadla, **spojující i nejvzdálenější místa na světě**, patří dnes k nejrychlejším dopravním prostředkům. volný

Děti **pocházející z venkova** jsou velmi často skromnější než děti z měst. • těsný

Lidé **věnující se alespoň dvakrát týdně sportu** bývají méně často obézní.

Jan Neruda, **milující procházky po Malé Straně**, napsal šest velmi známých básnických sbírek.

Brno, **hojně navštěvované turisty** je největším městem Moravy.

Studenti bydlící nedaleko sídla vysoké školy velmi často nedostanou ubytování na kolejích.

Velmi mnoho lidí trpících obezitou je se svou postavou spokojeno.

Sportovci našeho klubu věnující se veslování odjedou na soustředění do Račic.

Domečky z 18. století, **často hodně zchátralé**, se staly součástí místního skanzenu.

1. Ke každému podstatnému jménu v tabulce doplň potřebný přívlastek:

Přívlastek shodný	Podstatné jméno	Přívlastek neshodný
<i>tulipánový</i>	záhon	tulipánů
zoufalý	pokus	<i>se zoufalosti</i>
<i>saharští</i>	město	<i>v saharští</i>
<i>skleněná</i>	váza	<i>ze skla</i>

2. Připiš co nejvíce postupně rozvíjejících přívlastků k zadanému slovu:

Např. kopec- zalesněný kopec- vysoký zalesněný kopec- náš vysoký zalesněný kopec atd.

tužka- *jeho nová oslepuhnaná*

kolo- *dostal velké nové kolo*

dům- *postavili jsme si krásný dům*

3. Podtrhněte přístavky ve větách:

K hromadné dopravní nehodě došlo právě tady, v té nepřehledné zatáčce.

On přišel právě odtamtud, po cestě od lesa.

Mladí i staří, zkrátka všichni, se vyběhli podívat ven na ten zázrak.

Na horských loukách je rozšířen chov dobytka, hlavně koz a ovcí.

Andorra, malá země ležící v Pyrenejích, má chladné podnebí.

4. Vytvořte z uvedených dvojic vět větu s přístavkem a doplňte čárky:

Mount Everest leží v Himaláji. Je to nejvyšší hora světa.

Vyhledej na mapě Grónsko, největší ostrov. Jmenuje se Grónsko.

Ve Vatikáně je mnoho uměleckých skvostů. Vatikán je nejmenší stát.

V Číně žije daleko víc než miliarda lidí. Je to nejlidnatější stát.

Ve kterém světadíle leží Kaspické moře? Je to největší jezero na světě?

Amazonka měří 7025 km. Je tonejdlejší řeka celého světa.

Přístavek – jedná se o volně připojený shodný přívlastek, jehož základem je podstatné jméno – má za úkol zpřesnit, vysvětlit řídicí větný člen.

Mount Everest, nejvyšší hora světa, leží v Himaláji.

Vyhledej na mapě Grónsko, největší ostrov.

Ve Vatikáně, nejmenším státě, je mnoho uměleckých skvostů.

V Číně, nejlidnatějším státu, žije daleko víc než miliarda lidí.

Ve kterém světadíle leží Kaspické moře, největší jezero na světě?

Amazonka, nejdelší řeka celého světa, měří 7025 km.